

**Kiirgusseaduse muutmise ja sellega seonduvalt
teiste seaduste muutmise seaduse eelnõu
kooskõlastamine**

Austatud minister

Kliimaministeerium on saatnud Justiitsministeeriumile kooskõlastamiseks kiirgusseaduse muutmise ja sellega seonduvalt teiste seaduste muutmise seaduse eelnõu.

Justiitsministeerium kooskõlastab eelnõu järgmiste märkustega arvestamisel.

1. Eelnõu § 1 p 43 (kiirgusseaduse täiendamine §-ga 117¹) – muudatusega lisatakse kiirgusseadusesse uus väärteokoosseis, millega nähakse ette karistus tegutsemise eest kiirgustegevuse registreeringuta või registreeringu nõudeid rikkudes. Eelnõu pinnalt on keeruline hinnata väärteokoosseisu kohaldamisala, sest kiirgusseadus ei reguleeri kiirgustegevuse registreeringu eeldusi – eelnõuga muudetava § 68 lõike 3 kohaselt kehtestatakse need ministri määrusega.

Leiame, et õigusselguse huvides tuleks väärteokoosseisu kohaldamisala ehk kiirgustegevuse registreeringut nõudvad kiirgustegevused reguleerida seaduses.

Eelnõu kohaselt võrdsustatakse uue väärteokoosseisu karistumäär olemasoleva väärteo karistumääraga, millega nähakse ette karistus tegutsemise eest kiirgustegevusloata või selle nõudeid rikkudes. Kiirgustegevuse registreeringu nõue kehtib vaid väga väikese ohuga kiirgustegevusele, kõikide muude ohuastmete korral on vajalik tegevusluba. Seega peaks ka uus väärteokoosseis seonduma oluliselt väikesema ohuga ning samad karistumäärad ei pruugi olla põhjendatud.

Palume karistumäärasid täiendavalt analüüsida ning teha vajadusel eelnõus ja seletuskirjas vajalikud muudatused.

2. Esmalt selgitame, et isikuandmete töötlemine on Eesti Vabariigi põhiseaduse §-s 26 sätestatud isiku eraelu puutumatuse piiramine, mida võib teha ainult seaduse alusel. Põhiseadusest ja selle tõlgendamise kohtupraktikast tuleneb põhiõiguste riive puhul seadusereservatsiooni põhimõte, mille kohaselt peab põhiõiguste seisukohalt olulisi küsimusi reguleerima Riigikogu. Riigikogu võib täidesaatvat võimu volitada reguleerima üksnes vähem intensiivseid põhiõiguste piiranguid ning sealjuures peab seaduses sisalduv volitusnorm olema täpne, selge ja vastavuses piirangu intensiivsusega. Seda põhimõtet tuleb järgida ka isikuandmete töötlemisel. See tähendab, et isikuandmete töötlemine peab olema reguleeritud seadusega, määrusega võib seaduse norme täpsustada, kuid seda üksnes selge ja täpse ulatusega volitusnormi alusel. Mida intensiivsem on põhiõiguste piirang, seda üksikasjalikumad peavad olema täitevvõimu tegutsemise aluseks olev volitusnorm ja menetlusnormid. Seega ei sobi isikuandmete töötlemise seaduslikuks aluseks üldine volitusnorm, mis jätab kõik peamised küsimused täitevvõimu reguleerida. Eelkõige peab seaduse tasandil määratlema isikuandmete töötlemise olukorrad ja eesmärgid, vastutav töötleja, töödeldavate isikuandmete koosseisu vähemalt isikuandmete kategooriate täpsusega (viimast võib seaduse volitusnormi alusel määrusega täpsustada) ning töödeldavate isikuandmete säilitamise tähtajad. Igasugune isikuandmete töötlemine peab vastama andmetöötamise põhimõtetele vastavalt isikuandmete kaitse üldmääruse (IKÜM) artiklis 5 sätestatule.

2.1. Eelnõu § 1 punkt 26 – § 69¹ lõikega 2 antakse volitus kehtestada kiirgustegevuse registreeringu taotluse andmekoosseis määrusega. Juhime tähelepanu, et töödeldavate isikuandmete kategooriad tuleb sätestada seadusega, määrusega saab andmekoosseise üksnes täpsustada, seega palume kõnealust paragrahvi täiendada lisa 1 esitatud isikuandmetega.

Lisaks juhme tähelepanu, et § 69¹ lg 1 kohaselt esitatakse taotlus keskkonnaotsuste infosüsteemi kaudu, mistõttu tuleb üle vaadata ja vajadusel ajakohastada ka keskkonnaseadustiku üldosa seaduse sätteid, mis reguleerivad infosüsteemis töödeldavaid andmekatgooriaid.

2.2. Eelnõu § 3 – KeÜS §-is 40¹ tuleb välja tuua infosüsteemis töödeldavate isikuandmete kategooriad ning andmete säilitustähtajad. Samuti tuleb täiendada lg-s 2 sätestatud põhimääruse volitusnormi, määraates ära, millised küsimused volitatakse reguleerima seadusest madalamal tasemel ehk andmekogu põhimääruses. Lähtudes eelnevast palume eelnõu §-i 3 täiendada.

2.3. Eelnõu seletuskirja lisa, rakendusakti kavand 1 – seaduseelnõu rakendusakti kavand 1 „Väikese ohuga kiirgustegevuste loetelu, kiirgustegevuse registreeringu taotluse menetluse nõuded ja taotluse andmete loetelu“ sätestatakse mh ka KeÜS § 40¹ lg 1 p 1¹ alusel – nimetatud punkt reguleerib infosüsteemi pidamise eesmärki, see ei ole volitusnorm määrase andmiseks. Seega ei ole viide volitusnormile korrektne.

Eelnõu kõnesoleva rakendusakti kavandi lisaga 3 on sätestatud kiirgusohutustöötajate ja kiirgusohutuse spetsialistide andmete loetelu, mis sisaldab ka isikuandmeid. Palume selgitada, millisel seadusest tuleneval õiguslikul alusel neid isikuandmeid töödeldakse. Kehtivast kiirgusseadusest sellist alust ei leidu. Rakendusakti kavandi § 4 lg 1 p 5 sätestab, et kiirgustöötajate andmete loetelu on lisa 3. Samas selliseks andmetöötluks seadusest tulenevat volitust ei ole. Palume selgitada, kus nimetatud andmete töötlemine toimub. Kui see toimub samuti keskkonnaotsuste infosüsteemis, siis palume infosüsteemi regulatsiooni ka selles osas täiendada. Eelnevat arvesse võttes on ilmselt vajalik täiendada kiirgusseadust selliselt, et oleks välja toodud kiirgustöötajate ja kiirgusohutuse spetsialisti kohta töödeldavate andmete kategooriad, nende säilitamise tähtajad, volitusnorm täpsemate andmete loetelu kehtestamiseks, sh üle vaadata infosüsteemi reguleerivad sätteid ning vajadusel teha täiendusi.

3. Palume arvestada ka muude eelnõu ja seletuskirja failis esitatud normitehniliste ja keelemärkustega ning tähelepanekutega seletuskirja kohta.

Vastavalt Vabariigi Valitsuse relemendi § 6 lõikele 5 palume eelnõu esitada Justiitsministeeriumile täiendavaks kooskõlastamiseks pärast praegusel kooskõlastamisel saadud arvamuste läbivaatamist ja vajaduse korral eelnõu parandamist, et enne eelnõu Vabariigi Valitsusele esitamist kontrollida selle vastavust hea õigusloome ja normitehnika eeskirjale.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Liisa-Ly Pakosta
justiits- ja digiminister

Lisa: eelnõu ja seletuskirja failid Justiitsministeeriumi märkustega

Mari Käbi 5865 8226
Mari.Kabi@just.ee
Kristel Niidas
Markko Künnapu
Joel Kook
Merike Koppel